

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy, Spraw
Socjalnych i Zdrowia**

Warszawa, dnia września 2011 r.

**Pani
Halina Janiszek
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Radomiu**

KPZ-4101-02-05/2011
P/11/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia skontrolowała Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Radomiu („Ośrodek” lub „MOPS”) w zakresie funkcjonowania placówek opiekuńczo – wychowawczych („placówki”) oraz ich współdziałania z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie, w latach 2008 - 2010 r., z uwzględnieniem danych za I półrocze 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 19 sierpnia 2011 r. na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuję Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.

W ocenie NIK, uregulowania wewnętrzne i organizacja komórek organizacyjnych Ośrodka, umożliwiły właściwe wywiązywanie się z realizacji zadań będących przedmiotem kontroli. W funkcjonujących placówkach² nie stwierdzono nadmiernego zagęszczenia, zaś zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego zabezpieczały potrzeby interwencyjne. NIK nie wnosi również uwag do nadzoru sprawowanego przez MOPS nad podległymi placówkami.

W okresie objętym kontrolą w placówkach opiekuńczo - wychowawczych przebywało łącznie 369 dzieci (180 w placówce wielofunkcyjnej oraz 169 w rodzinnych domach dziecka). Wykorzystanie miejsc w placówkach wynosiło w latach 2008 -2010 odpowiednio 92,1%, 90,3% oraz 75,2%. Do rodziny naturalnej spośród nich powróciło 60 (z tego z placówki wielofunkcyjnej 52). Stanowiło to 16,3% przebywających,. Liczba adopcji dzieci, ze wszystkich placówek wynosiła 17, tj. 4,6% przebywających. Przy czym nie przeprowadzano adopcji z placówki wielofunkcyjnej.

W latach 2008-2010 MOPS zatrudniał odpowiednio 108, 103 oraz 112 pracowników socjalnych, którzy posiadali kwalifikacje określone w art. 116 ustawy dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej³ W 2010 r. przypadająca na 1 pracownika socjalnego liczba mieszkańców Gminy wynosiła 1952, tj. osiągnięto standard określony w art. 110 ust. 11 przywołanej wyżej ustawy.

Corocznie zapewniane w budżecie Gminy środki na współfinansowanie kosztów pobytu dzieci umieszczonych w placówkach odpowiadały potrzebom zgłaszanym przez Ośrodek. Wydatki na pokrycie kosztów prowadzenia placówek wynosiły: w 2008 r. - 4.346 tys. zł, w 2009 r., - 4.506 tys. zł oraz w 2010 r. – 4.280 tys. zł.

NIK pozytywnie ocenia realizację przez Ośrodek dodatkowych programów pomocy dziecku i rodzinie. W okresie kontrolowanym MOPS zrealizował 6 programów skierowanych głównie na promowanie rodzicielstwa zastępczego i tworzenie rodzinnych domów dziecka, oraz wspierane procesu usamodzielniania wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej. Na realizację powyższych zadań MOPS w latach 2008 – 2010, poza środkami zapewnianymi

² W latach 2008 – 2010 funkcjonowała jedna placówka wielofunkcyjna oraz od 12 (w 2008 r.) do 13 rodzinnych domów dziecka.

³ Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, ze zm.

w budżecie Gminy pozyskał dodatkowe środki w kwocie 220.160 zł (z tego 190.160 zł z dotacji MPiPS). Wykorzystano je w 95%.

Zadania z zakresu postępowania wobec dzieci przebywających w POW oraz rodzinach zastępczych realizowane były przez Ośrodek – w oparciu o „Strategię rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Radomia na lata 2005-2010”⁴ („GSRPS”) oraz „Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, na terenie miasta Radomia, na lata 2006 – 2010”⁵.

W GSRPS określono dominujące problemy społeczne i spójne z nimi cele strategiczne. Określono harmonogramy działań oraz wskaźniki oceny efektywności działań dla poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych. Pomimo, że GSRPS na lata 2005 – 2010 zakładała przedstawianie raz w roku władzom samorządowym raportu o realizacji zadań wynikających z tej strategii, pierwszy taki raport obejmował okres od stycznia 2005 do pierwszego półrocza 2009. Całościowe sprawozdanie z realizacji założeń wynikających z GSRPS opracowano w lipcu 2011 r.

Program budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną nie odnosił się do środków finansowych, potrzeb lokalowych i kadrowych niezbędnych do realizacji nakreślonych priorytetów, w tym liczby dostępnych miejsc i oceny występujących potrzeb.

NIK podziela wyjaśnienia Z-cy Dyrektora MOPS, że: „.....*Obecnie funkcjonujące POW zabezpieczają w pełni potrzeby powiatu...*” Za istotny uznaje zapis w Programie budowania lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ..., w którym położono nacisk na systematyczną rozbudowę różnych form opieki zastępczej traktowanych jako priorytet. Z tych względów NIK nie może przyjąć wyjaśnień, że: „...*Z uwagi na brak możliwości przewidywania potrzeb (wzrostu liczby wychowanków), w tym zakresie nie tworzy się planów*”, ponieważ działania w tym zakresie mają charakter zmienny zarówno co do liczby potrzebujących opieki zastępczej jak i niezbędnych środków materialnych i finansowych

⁴ Uchwała Rady Miasta Radomia z 28 lutego 2005 r.

⁵ Opracowany przez MOPS i zatwierdzony przez Prezydenta Miasta Radomia

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Przedstawianie władzom samorządowym raportów z realizacji zadań w wymaganych terminach.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia oczekuje od Pani Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, ma Pani prawo zgłosić na piśmie do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia NIK w Warszawie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.